

PRIS 20 KR

Skanör brinner!

Stora torget i Skanör i slutet på 1860-talet. Skolan till höger, därefter Söderlindska gården som brann ner 1921. Bakom Rådhuset syns det område som brann 1874, den nu försvunna gatan i fonden gick ned mot Lilla Torg.

Skanör i lågor.

Det brann i många städer i Sverige under slutet av 1800-talet. Härnösand och Sundsvall är bara några exempel. Staten krävde nya brand- och byggnadsförordningar, men vad hjälpte det en stad som Skanör när elden kom lös en majdag 1885.

Under 1800-talet halkade Skanör och Falsterbo efter den övriga världen. I övriga Sverige enskiftades jordbruket, ångmaskinen och järnvägen gjorde arbete och transporter enklare, men här nere var det tyst och tomt. Männen var på sjön som sjömän eller kaptener på Malmö- och Trelleborgsredarnas fartyg. De reste jorden runt och måste ha sett mycket, men de omsatte inte den nya tiden i praktik på hemorten. Tvärtom, man ville inte ens vara stad längre. Landskommun var billigare än att ha borgmästare och magistrat.

Prövningens tid inleddes 1872 då en stormflod sköljde över näset. Det var början till en ny tid som svepte in. Två år senare brann flera kvarter i Skanör ner och man började tänka på en ny stadsplan.

Branden 1885 började ute på Värnen, området norr om kyrkan. Glöd från en skorsten tände på ett halmtak och en stark vind förde elden

vidare till intilliggande hus. Husen på Värnen låg lite avsidet så ingen trodde väl att staden var i direkt fara, men alla tog sina brandhakar och vattenspannar och hjälpte till med släckningen.

Hemma i stadens gårdar satt kvinnorna med barnen kring sig och med gårdens papper och värdehandlingar i famnen. Liksom när åsken gick så var man alltid beredd att med kort varsel rädda det viktigaste.

Släckningsarbetet gick inte bra, vinden var för stark och nu hotades prästgården som låg mellan Värnen och staden. Det blev brått med att rädda inventarier och hela kyrkoarkivet, som bars över till kyrkan. Nu stod prästgårdens byggnader inte att rädda och därmed låg hela staden öppen för eldens raseri.

Skanörs halmtäckta korsvikeshus stod i klungor, lutade mot varandra längs smala, vindande gator med tillsynes omotiverade öppna platser lite här och var. Vinden vände nu mot nord och elden spred sig med »*samma takt som en man går*«. Ner längs Väster- och Mellangatorna svepte nu elden och då den kom till stadens slut i söder var den fortfarande hung-

fortsättning på sid. 4.

Höllviken dansar och ler

Hänt sedan sist

Calluna har som vanligt varit aktiva under sommaren. Vi sålde böcker och gjorde reklam för föreningen på Falsterbo Horse Show, på Kanalsimningen och på Margaretagardarna i Skanör.

Vår utflykt till Stora Hammars gamla kyrka samlade ett tjugotal medlemmar. Sven Rosborn levandegjorde gamla tiders kyrkoliv för oss med entusiasm och stort kunskande. Vi tackar honom för detta och för de texter han skrivit om kyrkan. Vi kommer att publicera dessa i en skrift under nästa år.

Här vill styrelsen passa på att också tacka »Callunaflickorna« som hjälper oss med det praktiska och bistår oss med kunskaper och minnen från tidiga Höllviken.

Ingemar och Christian har varit på olika håll och hållit föredrag och under hösten har Ingemar suttit på församlingshemmet och forskat i Stora Hammars kyrkas historia. Detta utmynnade dels i en minnesskrift om kyrkan som gavs ut i samarbete med Höllvikens församling, dels en kväll med föredrag och bildvisning på Kyrkans Hus i Höllviken.

Vi har haft två mindre utställningar på ICA Toppen där vi visat bilder, dels från den gamla spårvägen i Ljunghusen och dels från kanalbygget.

Till Arkivens Dag i kommunhuset i Vellinge hade vi tillsammans med arkivarie Karin Löfgren producerat en utställning om Skanör och Falsterbo. Den behandlar städernas kommunala historia med Rådstuga, skolor, fattighus, och de stora bränderna men också historia kring Falsterbohus och Strandbaden. Utställningen kommer att visas på Skanörs bibliotek under januari och februari.

Under Arkivens Dag visades också den CD som föreningen hjälpt Lars Dufberg att producera och som innehåller stora mängder bilder och texter om Falsterbo som Lars forskat fram genom åren. CD:n finns nu tillgänglig på Skanörs bibliotek.

I början på oktober kallade Calluna till ett medlemsmöte med temat »Höllviken dansar och ler«. Ett 50-tal medlemmar närvarade och

Dansbanorna i Kämpinge och Höllviken var världsberömda i hela sydvästra Skåne. Vem man än talar med som har åldern inne, och var med på 30- 40- och 50-talet, minns dansbanorna. Man cyklade hit från Malmö, Svedala och Trelleborg och t o m från en så avlägsen plats som Skanör.

Här nedan följer lite spridda anteckningar om de olika förlusteställen. Vi skulle vara mycket tacksamma om ni som läser detta delgav oss era upplevelser från den här tiden. Ett telefonsamtal, mail, brev eller bara haffa oss på gatan och berätta en historia. Vi behöver er medverkan för att kunna skriva historien om den tid då polisen fick enkelriktade trottoarerna för att publiken skulle kunna komma fram till dansbanorna.

Höllvikens hotell och restaurant

byggdes 1922 av byggmästare Hansson, kallades under kort tid Höllvikens Pensionat. Ombyggt 1938, då trähuset fick en stram funktisfasad. Flera av dåtidens stora artister var där bl a Sarah Leander, och Alice Babs.

Var det öppet även på vintern?

I slutet av kriget var krigsbarn inkvarterade här.

Restaurangen brann ned till grunden 1955.

Dansrotundan – Nyckelhålet

tillhörde restaurangen och låg på tomten bredvid. Den började som en enkel utedansbana som efterhand fick tak och sedermera blev Dansrotundan och slutligen Nyckelhålet. Namnet kom sig av formen på det vackra dansgolvet. Nyckelhålet brann ner efter studentfest 1987.

Furet

byggdes 1923 av Karl Apelin. Dansbanan brann 1929, men byggdes upp igen.

Till höger låg Kajutan där man kunde ta sig en öl före dansen.

Området sträckte sig från nuvarande väg 100 ända till Gamleväg.

Dansken Helge Malmsten tog över på 50-talet. Han byggde teaterscen och radiobilbana samt döpte om det till Teaterparken och tog inträde. Allt blev fiasko och folk slutade att gå dit. Furet revs 1957-1959?

Höllviksgården

byggdes av Charles Persson – när då då? Och när kom flaskan på taket till?

Thure P satte i många år sin prägel på restaurangen. Många av den tidens stora sångartister har framträtt här.

En artikel på 60-talet talar om att restaurangen renoverats och att man skall ha dans mm på takterrassen. Detta projekt verkar dock aldrig ha lyft från marken.

Vad vet vi om olika arrangemang under åren?

1969 gör man reklam om att Kämpinge strandhotell arrenderar Höllviksgården med Sven Jönsson som källarmästare. Nu skulle där enligt annons bli Beach-Club.

Höllviksgården revs omkring 1984.

Kämpinge Strandhotell – Jönssons startade som café i liten skala 1923 av John och Elna Jönsson.

Man hade några små stugor till uthyrning, men byggde till med övernattningsmöjligheter mm kring 1930.

Flera om- och tillbyggnader under åren, samma familj i alla år med Elna Jönsson i spetsen.

Ett familjeställe med atmosfär och charm under alla år med sommargäster som bodde på hotellet är efter år i flera generationer.

Sista festen den? Revs?

Kämpinge Badrestaurang

byggdes kring 30-talet. Byggmästare och ägare var Karl Andersson – Kalle bas – från Trelleborg. Inkvartering i mindre hus på området.

Badrestaurangen brann 1958. Blev uppbyggd igen, men det blev inte mycket av den därefter. Svårt med tillstånd och andra problem gjorde att man endast kunde arrangera fester för slutna sällskap.

Revs kring 1985?

Vi är mycket tacksamma om Du kan hjälpa oss med att rätta fel i texten eller komplettera med flera fakta. Vi är naturligtvis också intresserade av fler bilder, annonser, matsedlar och berättelser kring nöjeslivet härnere. Just berättelser från Dig som var med är mycket värdefullt.

I/HJ

mindes gamla tider då Höllviken och Kämpinge hade fyra till fem dansbanor samtidigt.

Detta om vad vi gjort sedan sist. Vad har vi då framför oss?

Närmast kommer vi att finnas med under Kulturveckan *Kropp och Själ* den 3-8 februari 2003 på Höllvikens bibliotek.

Vi kommer att visa en liten utställning kring *Vykortens historia* och Christian Kindblad håller ett föredrag på samma ämne. (se Agendan på sid. 8).

Samma föredrag hålls sedan på Skanörs bibliotek den 25 februari kl 18.

Vi kommer under våren också att ställa ut fler bilder i ICA Toppens monter i galleriagången.

Föreningen har sitt årsmöte den 15 april. Lars Dufberg kommer att tala om restauranger och hotell i Skanör och Falsterbo.

Äntligen har vi kommit till ett datum för vårt projekt "Från sillbör till snabbköp". Boken kommer i mars.

På mångas begäran kommer det att finnas möjlighet att köpa *På Ljungen* från nr 1 och framåt. Ring, skicka vykort eller e-post till oss om vilka nummer som önskas.

Ett värmöte hos Leif Brost på Bärnstensmuseet är också planerat till den 12 maj.

Närmare detaljer kommer i nästa nummer av *På Ljungen*, som beräknas utkomma den 15 mars och som kommer att innehålla en artikel om Rabygården, där Stora Hammars socialdemokratiska kvinnoklubb ordnade barndagshemsverksamheten under betsäsongen redan 1944.

ChK

rig och svängde med vindens hjälp upp längs Östergatan.

Skånörs innevånare hade samlats ute i Store vång med sina få räddade ägodelar. När kvällen kom inkvarterades man hos grannarna i de kvarvarande gårdarna och i kyrkan.

Dagarna efter branden summerades katastrofen. Nittio hus och gårdar var borta. De delar av staden som klarat sig låg i nordost, det var Möen med Vånggatan, gårdarna kring Rådhusorget och längs Knävångsgatan.

Märkligt nog hade även denna gång tre fastigheter vid Stora Mellangatan klarat sig. Det var bl a Fattighuset och den gård som än i dag ligger snett emot Gästis. De klarade sig genom båda bränderna, förmodligen för att de låg i ett eget kvarter med lite mer avstånd till omkringliggande hus än resten av bebyggelsen. Fast det kanske bara var tur, det skall man ju också ha.

Den nya stadsplanen

Ny stadsplan fanns redan klar, den hade tagits fram efter branden 1874.

Den nya stadsplanen var modern, tagen efter senaste modet från Paris. Den följde det så kallade Esplanadsystemet vilket för Skånörs del innebar att man bredade och rätade ut de tre huvudgatorna, planterade träd och lade ut fyrkantiga kvarter med luft emellan. De berömda avhuggna hörnen hörde till konceptet, de

Så här såg Stora Mellangatan ut före de båda bränderna. Bild från slutet av 1860-talet.

var till för att släppa in ljus i de mindra sidogatorna. I Paris alltså. I Skånör fyller de ingen som helst funktion! Samma typ av stadsplan kan ses i Rörstjädens i Malmö. Den planerades vid samma tid och fick alltså också sina hörn avhuggna.

Det var förstelantmätaren i Malmöhus län Georg Gustafsson som fick uppdraget att rita planen. Han hade då till sin hjälp färdiga förslag till stadsplaner som bara behövde anpassas till aktuell stad. Det fanns, helt enkelt, stora planschverk med tryckta planer som visade olika typer av tänkta samhällen.

Denna bild från 1878-79 visar Östergatan mot söder. Fotografen Berndt August Lindgren från Lund stod i korsningen med Kaptensgatan. Alla gårdarna brann ner 1885.

Man fick, liksom alla Skånska städen en ny byggnadsordning 1875. Enligt denna fick man inte bygga nya korsvirkeshus och halmtakens tid var också ute. Det blev tegel och papp- eller plättak.

Många hade inte sina hus försäkrade och hade därmed inte råd att bygga nytt efter branden. De flyttade till Trelleborg och Malmö, samtidigt som det kom in nytt blod med snickare, murare och andra hantverkare. Med den nya hamnen kom det även en del tullare och lotsar som rekryterades utifrån och nu berikade Skånör.

Den stad vi nu ser är alltså resultatet av stora bränder, nya lagar och ett mode från Paris.

Förändring

Genom äldre bilder, tagna före bränderna kan vi få en uppfattning om hur Skånör såg ut den gången.

Det var bara fyra byggnader som var murade från grunden. Kyrkan från 1200-talet, Rådhuset och skolan vid Stora Torget från slutet av 1700-talet samt småbarnsskolan vid Stora Mellangatan från 1800-talets mitt. Alla andra hus var av korsvirke, många förmodligen byggda redan på 1600-talet och sedan underhållna genom utbyte av syllar, kline och halm-tak. Man bytte en bit i taget, några meter tak och ett par fack med kline byttes med ojämna mellanrum alltefter ork och råd.

Skånör var ingen vacker stad där den

Till höger ses den nya stadsplanen från 1875 upprättad av Förste Lantmätaren i Malmöhus Län Georg Gustafsson. Brändernas utsträckning är markerad. * visar var bränderna startade.

låg, nedsjunken i sanden, med endast de tre stora gatorna stensatta. Djupa spår över Lilla Torg visar att det var svårt att ta sig fram.

På omslagsbilden ser vi Stora Torget med Rådhuset till vänster och skolan till höger. Rakt fram syns Lilla Mellangatan som gick ned till Lilla Torg eller Gåsatorget som det också kallades. Det var detta område som brann ner 1874 och därefter lades ut som fyra stora kvarter.

På kartan härintill är dessutom ytterligare ett torg markerat. Det ligger mitt emot nuvarande Marianneboden och det är här bilden av midsommarfirandet, som vi publicerade i *På Ljungen* nr 10, passar in. På det öppna fältet hade staden sin festplats.

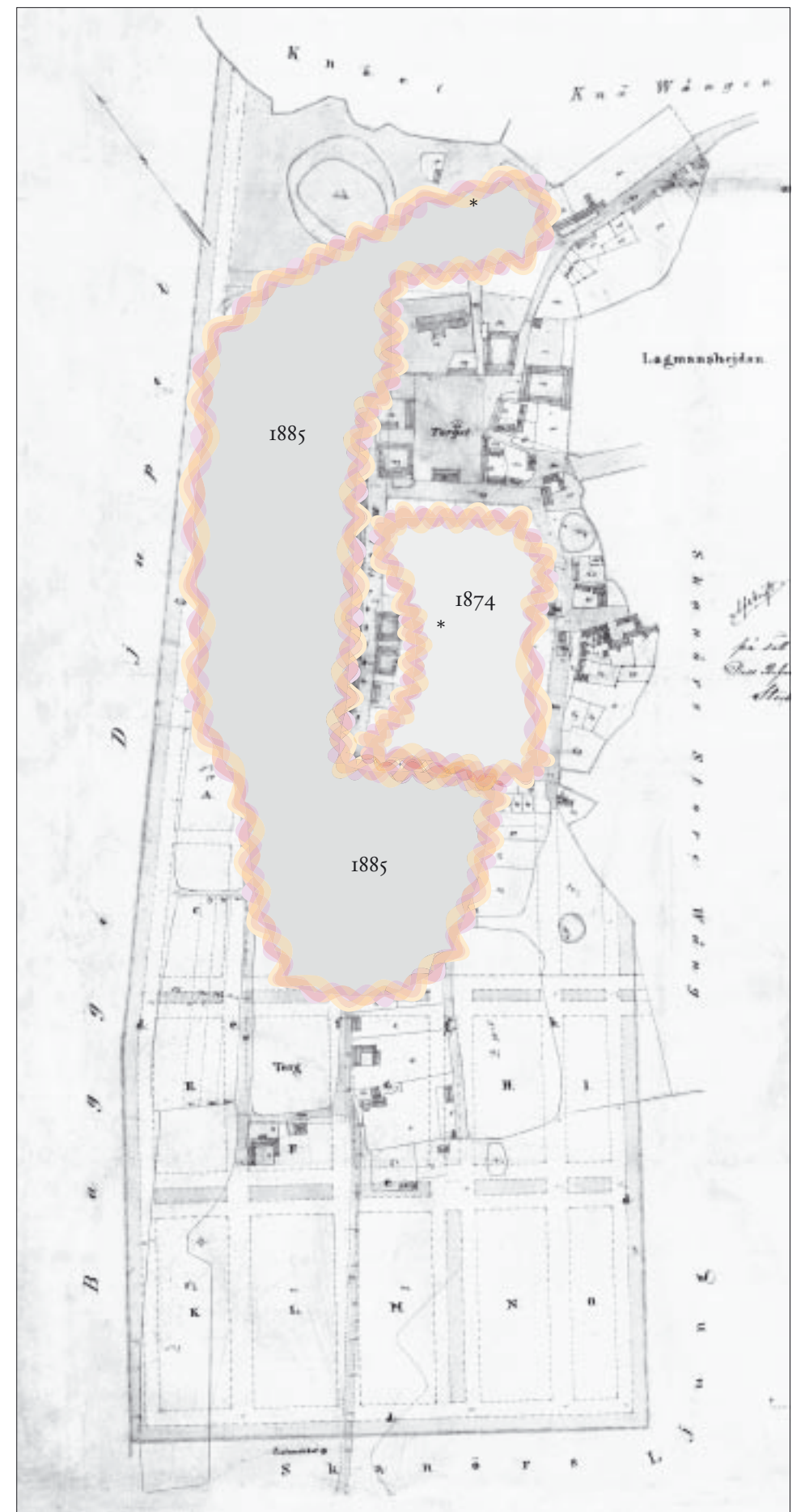
Trots tre torg hade man ingen återkommande marknad som de flesta andra städer och köpingar. Till Skånör kom endast enstaka försäljare av fisk, kött och andra förnödenheter. I övrigt fick skånörarna själva åka till Trelleborg, Malmö eller segla till Köge och Köpenhamn för att skaffa sig vad man behövde.

På vintern måste man ha varit helt isolerad. När isen lagt sig och marken frös gick det visserligen att ta sig med vagn över Ljungen, utan att hjulen sjönk ner i sanden, men kylan på den en mil långa färden mot Vellinge, utan ett enda träd som skydd mot vinden, var inte någon picknick.

Det finns en notis i Skånörs Befolkningsstatistiska Tabeller för år 1763 som berättar om en kvinna som med sin 13-åriga dotter var på väg hem från Lilla Hammar då de överaskades av en storm. De hittas tre dagar senare:

»Dottren fans på 3die dagen thereafter ännu wid lif, sittandes hos sin döda Moder uti en Törthög, dijt the för owädret tagit sin tillflycht. Flickan lefwer ännu, men i elände för hela sin öfriga lefnad. Ty bägge fotbladen äro affrusne och rent borta up til fotlederna«.

Kanske jag överdriver eländet, men det finns inte många positiva skildringar från Skånör under denna tid. I nästa nummer av *På Ljungen* återkommer jag med fler bilder från tiden före de stora bränderna.

ChK

Jag har ett gammalt vykort av Höllvikens järnvägsstation. Det väcker vemod och saknad hos den som var med på den tiden.

Det är söndag kväll och gästerna skulle resa hem. De hade kommit å morgonen vid tiotiden och mötts vid tåget av någon av de släktingar eller vänner, som bjudit ner dem för att det var roligt att träffas eller pliktskyldigast – jo, vi måste bjuda ner tant Agda. De promenerade den långa varma vägen ner till stugan. Bagaget hade placerats på en cykel, som leddes under lättamt eller kanske tunget prat

De hade andats in den härliga barrdoften. Oh, vad det luktar gott, hade de sagt. De var propert klädda i hatt, kappa, sommarklänning, vita skor och sommarhandväska och hade stoppat ner baddräkt och badmössa, kanske också shorts och solsnibb i en liten väska. I en påse bar de köpekakan till värdfolket och kanske en gottepåse till barnen.

De hade välkomnats med förmiddagskaffe och hembakat och pratat om vad som hänt sen sist och hur det stod till i stan. Sedan hade de promenerat ner till stranden för att sola och kanske bada, om inte vattnet för kallt. Fanns badhytt, hade de klätt om sig i den. Fanns inte badhytt hade de klätt om sig i skydd av badkappan så gott det nu gick. I bästa fall låg stugan så nära stranden att de kunnat promenera till Östersjön i baddräkt, badkappa och skor. De hade doppat sig försiktigt och ovan i böljorna och suttit på huk i vattnet och gjort simtag med armarna, eftersom de inte kunde

simma »på riktigt« Efteråt hade de solat sig grisskåra i sanden.

Sedan hade det vankats middag i stugan, på verandan eller bland furorna på tomten. Sill och potatis och en snaps eller troligare: benig kalvstek med gräddsås, nypotatis och pressgurka – för det var ju söndag. Sedan hade de dåsat i tältstolen, pratet hade sinat och det hade blivit en skön liten tupplur bland tallarna. Så hade det dukats fram kaffe med köpekakan från stan och efter en stund hade det blivit dags att stoppa ner den fuktiga yllebaddräkten, ta badkappan på armen, tacka för en underbar dag och gå den långa varma vägen till stationen för att ta tåget tillbaka till stan.

Och här står de nu, söndagsgästerna, tillsammans med sitt värdfolk eller det barn som skickats med för att transportera väskan på pakethållaren och vinka av. I en pinnavn sitter ett barnbarn, som snart skall lyftas upp och uppmanas att vinka adjö till mormor eller farmor, som sitter på bänken klädd i blomsterprydd hatt, kappa och vita sommarskor. Den äldre mannen i hatt, kostym och slips – har han också tagit sig ett dopp eller har han nöjt sig med middag, kaffe och punsch och barrdoft – och kanske en god cigarr? Har ingen följt honom till tåget?

Tåget syns inte än. Men snart kan man se rökpelare borta i Skanör och sedan med hjälp av den, visslandet och stänkandet följa det gamla tågets väg ända fram till Höllvikens station.

Jutta Behnstedt

Utan kommunalt vatten – en bild av baksidan

För många är detta en helt otrolig historia, att tvätta sig och borsta tänderna utomhus tre fyra månader på året och en borrar brunn, där man fick upp vattnet med en »rickepump«. Vattnet filtrerades först genom en filterpåse sedan genom sand, marmorflis och kol. Därefter var vattnet fullt drickbart och kontrollerades en gång om året på apotekets provningslaboratorium.

Kring 1960 fick vi kommunalt vatten, och avlopp några år senare berättar Maj-Britt Rosengren som hittat bilden bland sina gömmor.

Den verklighet Maj-Britt berättar om känns kanske inte igen av alla sommarboende. Många behövde ingen filtrering, detta berodde ofta på de olika djup på borrhade brunnar och vilka jordlager som fanns i området.

IHJ

I nummer 13 av *På Ljungen* skrev vi om att Ljungens Villaägareförening i år fyller 75 år. Vi gick också igenom vad föreningen betytt under alla dessa år. Här fortsätter vi med åren 1945-67.

Vi saxar ur jubileumsskriften:

1945

Förhandlingar med järnvägsmyndigheten slutföres med bättre tågtider som resultat.

1947

Tillsammans med Malmö Simsällskap ordnas simtävlingar i kanalen.

1950

Planerad båttrafik mellan Falsterbo-kanalen och Danmark avstyrkes, vilket också blir myndigheternas beslut.

1951

En samarbetsnämnd inom Rängs kommun mellan berörda parter inkl. föreningen kommer till stånd, där gemensamma frågor kommer att tas upp.

1953

Frågan om en gemensam vägförening avföres på nytt på grund av kostnadsskäl.

1954

Föreningen medverkar till att badhytter på föreningens område flyttas från stranden till platser bakom klitterna.

Begäran till Rängs kommun att tomtstorleken måtte fastställas till 1500 kvm.

1955

Oljebekämpning på stranden utföres av föreningen och dess medlemmar.

Posten klagade på dåliga vägar! Bilden är i sanningens namn inte från Ljungen.

1956

Förhandlingar efter flera år med Televerket resulterar i att telegrafstationen knyts till det automatiserade nätet.

1957

Utsändes förfrågan till medlemmarna för att utvärdera intresset av anläggande av vattenledning. Svält intresse från medlemmarna.

1959

Rängs kommun meddelar att den överdimensionerade vattenledningen till Skanör-Falsterbo kommer till stånd. Man har fått statsbidrag och enligt ett preliminärt förslag kommer samtliga fastigheter att kunna anslutas till denna ledning.

1962

Stora problem vid järnvägsövergången vid Tygelsjö, bommarna är nere alltför länge.

1963

Föreningen anmärker på postgången. Postverket svarar att vägarna är dåliga, vilket ger förseningar.

1967

Den kraftiga stormen under hösten medförde stora skador på skog och strand.

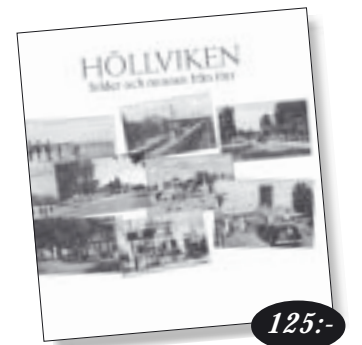

Denna redogörelse som vi har lämnat, med ledning av föreningens jubileumsskrift, visar med stor tydlighet vilken betydelse föreningen haft. Man har i positiv bemärkelse lagt grunden för det som vi idag i många avseenden uppfattar som självklart.

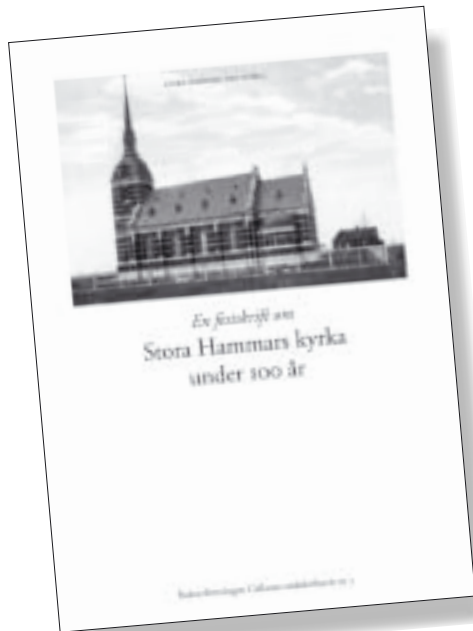
Vi återkommer med ytterligare notiser.

IHJ

Böckerna finns att köpa på biblioteken i Höllviken och Skanör samt på ICA-Toppen i Höllviken.

på Ljungen

Stora Hammars kyrka 100 år

Föreningen har fått förtroendet att producera en festskrift i samband med Stora Hammars kyrkas 100-års jubileum.

En beskrivning av samhället i början av 1900-talet, kring den nya kyrkan ingår i ett underlag som motiverar varför kyrkan byggdes just här. Större och mindre händelser kring arbetet i kyrkorådet refereras med ledning av gamla protokoll. I korta ordalag omtalas också de kyrkoherdar som verkat i församlingen.

Den sk Ljungenprästen Collin ägnas ett särskilt avsnitt.

Bilder från äldre tider kompletterar berättelsen.

Skriften kostar 30 kronor och säljes av oss på ICA Toppen.

IHJ

Gå med i
Kulturföreningen Calluna

Sätt in 75 kr på postgiro 250862-0

Agenda 2003

Kulturveckan *Kropp och Sjal* den 3-8 februari 2003 är ett samarrangemang mellan Bibliotekets vänner, Höllvikens bibliotek, Postgården och Kulturföreningen Calluna.

Veckan innehåller bl a föredrag av Kie Tronde, kulturarbetare i kommunen under många år.

Calluna har en liten utställning kring *vykortens historia* och Christian Kindblad håller ett föredrag på samma ämne.

En apotekare berättar om läkemedel och ett föredrag om »*Din egen inre läkekraft*» av Tuija Tyrot är också på programmet.

Madeleine Brandin berättar och läser poesi »*Arkitektens öga - en historia om kärlek*». En *vinprovarkväll* med Johan Rode finns med och som avslutning kommer museifolk att ha bedömning av äldre föremål.

Under veckan har barnavdelningen utställning av barnteckningar. Tider och dagar för de olika arrangemangen kommer att annonseras från den 15 januari 2003.

Den 25 februari kl 18.00 håller Christian Kindblad åter sitt föredrag om *Vykortens historia*, men denna gång på Skanörs bibliotek. Här är det meningen att man själv kan ta med bilder och ställa frågor om dessa.

Föreningen har sitt årsmöte den 15 april. Lars Dufberg kommer att tala om *Restauranger och hotell i Skanör och Falsterbo*.

Vi berättar också kring boken »*Från sillbör till snabbköp*» och visar något av det som inte kom med.

Ett värmöte hos Leif Brost på Bärnstensmuseet är också planerat till den 12 maj.

Närmare detaljer i nästa nummer av *På Ljungen*, som beräknas utkomma den 15 mars. Material oss tillhanda senast första veckan i februari.

På Ljungen ges ut av
Kulturföreningen
Calluna

Styrelse

Ingemar H. Johansson
Christian Kindblad
Christer Holgersson
Barbro Gunnarsson
Bertil Lundahl
Peter Nilsson

Redaktör

Christian Kindblad, *ChK*
christian.kindblad@telia.com

Ansvarig utgivare

Ingemar H. Johansson, *IHJ*
ingemar.h.johansson@swipnet.se

Grafisk form

Christian Kindblad

Tryck

Holmbergs, Malmö

Adress

Kulturföreningen Calluna
V. Mölledalsvägen 18
236 34 Höllviken
040-45 11 48

Medlemskap

Sätt in 75 kr på postgiro 250862-0

Tidningen utkommer
med 3 nummer per år.

Återge gärna våra artiklar
men ange alltid källan.

Ljung, *Calluna vulgaris*

KULTURFÖRENINGEN
Calluna
DÅ OCH NU PÅ LJUNGEN